

עונג שבת ז"א

אור החיים הקדוש

סיפור תואם לפרשה | מאת ר. סעדה

r3235575@gmail.com

חידוש מתורת רבינו

התפילין של רבינו

ומדי דברנו בתפילין

ראוי להזכיר את הסיפור שהיה עם התפילין של רבנו

רבי חיים הזקן - סבו של רבנו, שהיה מפורסם כצדיק קדוש ובעל מופת, מפעם לפעם הובאו שאלות סבוכות אל שולחנו, שלא נמצא להן מענה בקרב כל רבני הקהילה.

אחת השאלות המעניינות שדן בהן רבי חיים הזקן, הגיעה מהבת של אחיינו- רבי משה הנגיד, שהיה בנו של ר' שם טוב הנגיד, אחיו.

בתו של ר' משה, פאצוניה, הייתה נערה עדינה וצדקת, מידי בוקר, עם שחר, הייתה משכימה קום עם אימה, ומסייעת לה בעבודות הבית, לאחר מכן, הייתה נעמדת בזווית ביתה ומתפללת שחרית במתינות, מילה במילה.

באחד הימים, ניגשה הנערה לרבי חיים הזקן, ובקשה ממנו שיתיר לה להתעטף בטלית ותפילין בעת התפילה, היא חשה, שאם תעמוד מעוטפת לפני מלך מלכי המלכים, יקל עליה לכוון בתפילתה.

חך רבי חיים הזקן בדעתו, האם להתיר לה מנהג זה, לאחר שראה את רצונה כי עז- פסק לה כי אכן, בעת התפילה היא רשאית להתעטף בטלית ותפילין.

מה גדולה הייתה הערכתו של רבי חיים הזקן לנערה... הוא ידע, כי רצון כזה מגיע מנשמה גבוהה, ואם כן- היא ראויה לנכדו כליל המעלות, חיים.

גם אבי הנערה, ר' משה הנגיד, שם עיניו בעלם החמודות, והשיוך קם ונהייה.

טרם פטירתו של רבנו, כשברור היה שיומו קרב ובא, נכנסה הרבנית לחדרו והביעה את דאגתה מפני העתיד, עד עתה, סמוכה הייתה על שולחנו של רבנו, וכלכלתה עליו, וכעת חוששת היא, כיצד תתכלל לאחר פטירתו, בנוסף, רבנו נטל הלוואות כדי להחזיק את בחורי הישיבה, והיא חששה שלא תוכל לעמוד בהחזרתן.

הרגיע אותה רבנו, ואמר לה כי לאחר פטירתו, יבוא לירושלים עשיר גדול מאיסטנבול, ויביע את רצונו לרכוש את התפילין של רבנו בשלוש מאות אדומים זהב, לאחר שתמכור לו את התפילין, יהיה לה די כסף לכסות את החובות ואף להתכלל.

זאת בתנאי, הוסיף רבנו, שיתחייב העשיר לא לדבר דברי חולין כאשר הוא מעוטר בתפילין.

וכך היה, לאחר פטירת רבנו הגיע עשיר מאיסטנבול וביקש לקנות את התפילין בשלוש מאות אדומים זהב, ואכן הרבנית מכרה לו את התפילין, לא לפני שהתחייב מפורשות לא לדבר דברי חולין בעת הנחתו אותם.

מיד שהגיעו אלה לידי, התעטף בהן בהתרגשות עצומה, וחש נהרות של קדושה והתעוררות מצייפים את כל כולו, הוא הקפיד להניחם מידי יום, כשהוא שומר בחירוף נפש על התנאי עליו התחייב.

באחת הפעמים שמעוטר היה בתפילין, ישב העשיר בבית הכנסת, ובבית המסחר שלו אירע מאורע משמעותי, סר אליו אחד העובדים לעדכנו ולשאול אותו כיצד לנהוג, ברגע קטן של היסח הדעת ענה לו העשיר במילים קצרות, ולפתע חש איך כל רגשי הקדושה שאפפוהו נעלמים שלא היו, הוא חש כי דבר נורא אירע לתפילין...

הוא פנה במהירות לביתו של סופר סת"ם, ולאחר שהלה פתח את התפילין, נדהם לגלות כי הקלף חלק וריק... כל אותיותיו פרחו וכלו.

כי אכן התפילין של רבנו קדושות היו וקדושות נשארו!

(נר המערבי: עמ' מד-מה. באור החיים: עמ' 252-253 אור החיים: עמ' 24)

'טעם שמניחים תפילין ביד שמאל ולא ביד ימין'

וְהָיָה לְאוֹת עַל יָדְכָה וְלְטוֹסֶפֶת בֵּין עֵינַיִךָ כִּי בַחֹק יָד הוֹצִיאָנוּ ה' מִמִּצְרָיִם:

נשאלת השאלה מדוע נקטה התורה בלשון 'יְדְךָ', הרי לכאורה היה צריך להיות כתוב 'יְיָדְךָ'?

תתיישב השאלה על פי מה שדרשו חז"ל במסכת 'מנחות' (ב) שמהייתור של האות ה' שבמילת 'יְדְךָ', למדים שצריך להניח את התפילין על היד הכהה - דהיינו היד החלשה יותר, שהיא היד השמאלית.

שואל רבנו הקדוש, לכאורה הדבר צריך ביאור מדוע לא בחר ה' שמצווה זו תהיה ביד ימין? ומה נשתנתה מצווה זו מכל המצוות, הרי בכל המצוות ראינו שיש חשיבות דווקא ליד ימין, כגון: בזימון על הכוס, בקידוש, בהבדלה ובעניין לבישת הבגדים והמנעלים - שמקדמים ללבוש את של ימין תחילה, וכן כל העבודות של בית המקדש נעשות בימין דווקא, שהיא היד החשובה והמעולה, ומדוע כאן נתנו חשיבות לשמאל דווקא?

ובאמת שרבותינו בעצמם עמדו על שאלה זו, ופירשו שהטעם משום דכתיב: (תרי"ג א') 'וְשָׂמְתָם אֶת יְדְרֵי אֵלֶיךָ עַל לְבָבְךָ', ולמדנו מכאן שצריך שהתפילין יהיו כנגד הלב, שהוא בצד שמאל.

ורבנו הקדוש מביא שאפשר להוסיף פירושים בדריהם 'טוב טעם', כי הכתוב עצמו מפרש כאן טעמו, והוא, שיוע שיש במידותיו של הקב"ה שתי בחינות, האחת נקראת 'יד הגדולה', והאחת נקראת 'יד החזקה'. וכמו שנאמר: (תרי"ג א') 'לך' ה' הגדולה והגבורה'. ה'יד הגדולה' היא צד הימין של החסד והטוב, וה'יד החזקה' היא צד שמאל של הגבורה המשלמת לעושי רעה כרתעה, כמבואר בוהר הקדוש (תרי"ג א'). וכשמשיע ה' טוב לעמו, השפע יורד באמצעות היד הגדולה של החסד. וכשמשלם רע לעוברי רצונו, משלם אותו דרך היד החזקה של הדין והגבורה.

והנה כשהוציא הקב"ה את עם ישראל ממצרים, והוצרך להכות במצרים, השתמש באמצעות ה'יד החזקה', וכמו שדרשו רבותינו ז"ל: 'בְּיַד חֹזְקָה' - זו הַדְּבָר. ומסביר רבנו הקדוש שלכן אמר הכתוב: וְהָיָה לְאוֹת עַל יָדְכָה' שהיא היד השמאלית, כי 'בַּחֹק' יָד הוֹצִיאָנוּ ה' מִמִּצְרָיִם - שבי"ד החזקה' השתמש ה' להכות את מצרים ולהוציאנו משם, וזכר לזה אנו מניחים גם כן את התפילין - שבאו לזכר יציאת מצרים - על היד השמאלית.

ובהקשר לזכירת יציאת מצרים והכאת המצריים, מביא רבנו הקדוש על הכתוב המובא בתחילת הפרשה: (ב) 'וְלִמְעַן תִּסְפָּר בְּאָזְנֵי בְנֵיךָ וּבְנֵי בְנֵיךָ אֶת אֲשֶׁר הִתְעַלְלִיתִי בְּמִצְרָיִם וְאֵת אֲתֵי אֲשֶׁר שְׂמָתִי בָם וַיִּדְעָתָם כִּי אֲנִי ה', שכוונת הכתוב לומר לנו שבא ה' להודיע למשה רבנו שאין תכלית הכוונה בהבאת האותות בקרב רבך כדי לעשות נקמה בפרעה, אלא לחזק את האותות שהם יררו את עיקר האמונה בלב עם ישראל, כדי שיהיה חזק ורום בהם ולא יישכח מהם לנצח, כי כשהאותות והמופתים יהיו בקרבם של פרעה, אז יהיה הדבר חזק וקבוע בזיכרונם של עם ישראל לעולם ועד.

אולם דרך בני האדם לשכוח לאחר זמן, דבר אפילו שהתפעלו ממנו בעת שקרה, ורק אם יהיה בו שתי התפעלויות חזקות שלא קורות בדרך כלל אז יזכרו אותו היטב.

והנה באמצעות הפלא שהפליא ה' להודיע להם כי הוא שולט ברוח [-במכת הארבה], ובמים [-במכות דם צפרדע וברד], ובעפר [-במכת כינים], ובעלי החיים [-במכות ערוב ודרבן], ובאש [-במכת ברד], ובאוויר [-במכת חגין], וכדומה, אין זה מספיק שייזכר הדבר בתמידות לעולם לחזק את האמונה בקרב עם ישראל, אלא צריך שתהיה הפלאה שנייה, דהיינו - שה' הפליא להרע לפרעה ועבדיו במכות כל כך רבות מה שלא היה לכל עם מעולם.

וכן יתבאר הכתוב: 'וְלִמְעַן תִּסְפָּר בְּאָזְנֵי בְנֵיךָ וּבְנֵי בְנֵיךָ' - את ענין סיפור יציאת מצרים והמכות - ובשביל שזכרו זאת לתמיד, צריך שיהיה בזה שתי התפעלויות. א) 'אֶת אֲשֶׁר הִתְעַלְלִיתִי בְּמִצְרָיִם' - זכירו ריבוי המכות. ב) 'וְאֵת אֲתֵי אֲשֶׁר שְׂמָתִי בָם' - דהיינו שידוד מערכת הטבע, והתכלית בידיעה האת היא - וַיִּדְעָתָם כִּי אֲנִי ה'.

וכן תמצא שכשדבר הקב"ה עם עם ישראל בהר סיני, פתח ואמר: (תרי"ג ב') 'אֲנִי ה' אֱלֹהֶיךָ', וזה לך האות שאני אלוהיך על ידי שראית את - אֲשֶׁר הוֹצִיאָתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם מִבְּיַת עַבְדִּים'.

{פרק יג פסוק טז}

הגרלה על סך 2600 ש"ח ללומדי אור החיים

לפרטים: 0534132406 להתקשר בין 7:00 ל-8:00 בערב.

העלו מוקדשי ל"ג אברהם הקו ה"ד. ול"ג אברהם בת בת שבע ע"ה

על ידי עשיית המצווה ה' משרה שכנינו עליו'

דברו אל כל עדת ישראל לאמר בעשור לחדש הזה ויחקו להם איש שוה לבית אבית שוה לביתו:

שואל רבנו הקדוש לכאורה תיבת 'להם' ותיבת 'איש' מיותרות, שהרי יכול הכתוב לומר כך: ויחקו שוה לבית אבית שוה לביתו?!

מתרץ רבנו הקדוש, על פי מה שאמרו חכמינו ז"ל (מנחות תרומה ג) על הפסוק: ויחקו לי תרומה (שמות כה ג), שלכאורה תיבת 'לי' מיותרת, אלא שבוה רצה הקדוש ברוך הוא לומר קחו אותי עימכם, שתיבת 'לי' פירושה 'אותי', שהקב"ה ביקש מעם ישראל לאחר שלקחו את התורה בהר סיני אליהם, שייקחו כביכול גם אותו עימם, על ידי שהוא ישרה שכנינו בתוכם בהקמת המשכן.

ואומר רבנו הקדוש, שגם אפשר לפרש כן בפסוק אצלנו 'ויחקו להם' לצד כי זו המצווה הראשונה שעם ישראל נצטוו בה (כמבואר ברש"י הראשון על פרשת בראשית), לכן הודיע להם ה' כי כל איש שעושה את המצווה, הוא ישרה עליו את שכנינו, בסוד: 'וידאו כל עמי הארץ כי שם ה' ינקחו עליהם ויבאו מן הארץ' (דברים כ"ח, ט"ז) שוה עליו ממש.

וכן אפשר לפרש על פי תיקוני הוזהר (תיקון ט"ז ג), שתיבת 'מצוה' יש בה שם הו"ה ברוך הוא, חצי בא"ת ב"ש, שאות מ' מתחלפת באות ל', ואות צ' מתחלפת באות ה', נמצא שבאותיות הראשונות של 'מצוה' רמז - ה' ה', והחצי השני כפשוטו אות ה' ואות ה', וביחד יוצא שם הו"ה במלואו. וזה מה שאמר הכתוב: ויחקו להם איש, פירוש על דרך מה שאמרו בגמרא (סוטה כ"ב) שאין 'איש' אלא הקב"ה, כמו שנאמר: (סוטה כ"ג) 'ה' איש מלךמה'.

ומסיים רבנו בלשון קודשו: 'כי במצווה זו ייחקו להם לקיחה גדולה ועצומה, והיא איש, שהוא אלוקינו מלכנו, עד כאן לשונו הטהורה.

ובא ה' להודיע זאת דווקא כאן במצווה הראשונה שנצטוו בה עם ישראל, שבביל שנלמד מהו לכל המצוות כולם, שכשאנחנו עושים מצווה, ה' משרה שכנינו עלינו, וכשנדע זאת נדקדק יותר בהכנה למצווה ובעשייתה!!

{פרק יב פסוק ג}

סיפור לט"ו בשבט בעניין 'ברכות בקול'

באחד מנדודיו הגיע רבנו לעיירה ותר אחר בית של יהודים שיוכל להתאכסן בו. משמים הובילוהו לביתה של משפחה פשוטה שהיו מצוינים בהכנסת אורחים ורגילים בה. ביקש רבנו להתארש בביתם ונענה ברצון. משנכנס, ראה רבנו כי על כל בני הבית שורה קדושה מיוחדת, ואף על הבית חופפת אווירה של חן מיוחד, וזאת למרות שמכותלי הבית ניכר שדרים בו בדלות ובהסתפקות במועט.

בא רבנו בדברים עם בעל הבית וניסה לתהות על קנקנו, והנה תוכו כבדו ואין הוא כולו בפנימיותו צדקות וסתר. כמראהו הפשוט כן מהותו. התפלא רבנו על הרגשת הקדושה שנחה בבית זה וניסה להוציא מפי בעל הבית ובני ביתו אולי הם מהדרים בקיומה של אחת המצוות, או שמא ניסיון גדול בא לידם ועמדו בו בתום גבורתם. עד שסיפר האישי דברים שאירעו בביתם:

רגילים הם באורחים, ובין הבאים היה אדם זקן שמפעם לפעם היה מופיע ומתארח בביתם, נוהג בהם בכבוד ואף מעניק מתנות לכל המשפחה. באחת הפעמים, פנה הזקן ואמר להם: "רואה אני שמקפידים אתם לברך ברכת המזון בקול רם, ואני חושב שאינכם עושים כהוגן. הלא מאמינים אנו שהקב"ה שומע ואינו זקוק שיצעקו את התפילות והברכות". נבוכו מתוכחתו, סברו וקיבלו. משראה הזקן שהם שומעים בקולו, הוציא מאמתחתו מתנות נוספות וחילק להם.

בפעם הבאה שהגיע הזקן היה זה בערב פסח, וכששמח בעל הבית לקראתו והזמינו להתארח בביתו, התנה ואמר, כי מוכן הוא אך ורק אם יגידו את ההגדה בשקט ולא בצעקות. הפעם התקשה בעל הבית להסכים ואמר שעליו לשאול את אשתו. נכנס ונמלך בדעתה, והיא השיבה לו: "שתקתי כשהוא עקר את 'ברכת המזון' בקול מפיהם של ילדינו. אבל את הלילה הקדוש הזה איני מוכנה לתת לו. למרות שאני מהדרת אחר אורחים, את הגבול הזה לא אעבור". מששמע הזקן דברי האישה מפי בעלה, כעס ואמר שבחינם חילק להם מתנות כי כעת רואה הוא שאינם שומעים בקולו. נבהל האישי, כי היו אלו מתנות יקרות וכעת חשש שהזקן יבקש בחזרה. אך האישה, כאשר שמעה את שבפי ההלך, קראה מיד ואמרה: "הזדרו - הזדרו, עוד בטרם יתקדש החג השב לזקן את כל מתנותיו. אין לי חפץ בהן, כשם שאין לי חפץ בו ובתוכחתו הפסולה".

משכילה האישי לספר את סיפורו, קרא רבינו בהתרגשות: "עתה ידעתי מפני מה זכיתם שקדושה תחפוף על ביתכם ותקרן מפניכם. היה זה היצר הרע שביקש לעקור הנהגה תמימה 'לברך בקול' מביתכם, וזוגתך בחוכמת נשים בנתה ביתה".

מעשה הצדיקים

משנה סדורה של לימודים קבועים היו לבבא סאלי, בנגלה ובנסתר, ולא עבר עליו יום שלא עסק בו ביזוהר' הקדוש וביאור החיים' הקדוש. כפי שפעד נכדו ר' דוד חי אבוחצירא שליטיא, שכאשר היה זקן בא בימים וקשתה עליו הקריאה בספר, היה פורה שיקריאו לו פתוך הספר - ולא עבר עליו שבוע שלא סיים את כל דברי רבנו באותה סידורה.

העלון מוקדש - להצלחת עם ישראל ולגאולה השלמה, ולרפואת שמעון בן ספיר שרה. ספיר שרה בת גנית. אברהם בן מרים. תנה בת גרציה. מיכאל בן ברורה שרה. שמעון בן לבנה. שירה בת ספיר שרה. אלישבע בת אביגיל. מרים בת גלדיס. דוד בן גרציה. חיים ישראל יעקב בן יפה. ישעיהו בן מרים. יהודה דוד בן עליוה. אפרת רחלי בת שרה. אלטע חיה שרה בת רבקה. רותית אפרת בת חזיה אמירה. ניסים בן סימי. אבישג בת אורטל. רועי איליאס בן ליאת. ועודאל בן יפה לרפואה ויונה והצלחה. לזיווג הגון שיראל בת גנית יעקב חיים בן יעל. יפית נועה בת יעל. קרן זיונה. אוסנת. חני. בנות ציפורה. אריאל בן ציפורה. שחר בת איריס. רותי בת חנה. הודיה בת אילית. רזיאל רו בן גורית. שחר בת איריס. תהילה בת רותי. רועי בן קייטא לעמינדב בן אביעד. יוסף חיים בן דורית ואלישבע בת פניה שרה. ישראל בן יעל. יחיאל דוד ועטרה. ישראל מאיר בן יעל. ועל בת מרים. לחזרה בתשובה יוסף בן אודליה. להצלחה בכל וכן לרפואה ליהודה אהרון שמעון ותמר-עובדיה. יוסף נעים וכל בני ביתו. שלמה ותמר והילדים. יעקב חיים בן יעל. דליה אליה בן רות. אליהו בן רותית אפרת. והצלחת משפחת אליהו. יעל בת מרגלית ובי"ב. הדסה בת פניה שרה. יעל בת מזל. עזרא אריאל בן נחמה. כרמלה בת דורית. שלמה פריץ בן שולמית וכל בי"ב. יעקב בן עטר וכל בי"ב. אדם בן רותית ושיחורו בשלום. נוהריא לוי בן חגית ושיצא משהבי, דוד ידידיה בן רות ובי"ב. שלמה רפאל בן יוכבד. רותי מלכה בת גוליה. לע"נ הרב שמעון בן אסתר זצ"ל. חיים יעיש בן עישה. מרים בת מזל מסעודה. גרציה בת רחלי. סמדר שמחה בת רות. אילנה בת ריה. שמעון בן לאוני. מיה בת שושנה. חיה בת גניה. יחזקאל בן מרים. צבי בן מרים. יוסף בן מסעודה. משה בן עליוה. עליה בת מזל טוב. אשר מסעוד בן זתה. שמואל בן טוב יוסף. אילן בן לידיה. תמרה בת שולמית. גבריאל בן שמחה למש' בחובטו. ראובן בן עליה פריץ. רבי אליהו בן רחמן.

הרציה לפתוח שיעור אור החיים בשיבתך? נשמח לסייע לך: 052-7636252

הקדשה מרכזית נא ללמוד ולהתפלל לע"נ ה' שמעון בן רזלה זצ"ל

העלון מוקדש לרפואה שלמה לערי אוקסנה בת זוליהו זויה

השקעה שלא תוכל לסרב לה
מגניית חיים - בתורת רבנו ה'אור החיים' הקדוש.
בכל 100 ₪ שאתה משקיע אתה זוכה בכ-1000 יהודים שילמדו בכותבך בתורת רבנו חיים בן עטר זע"א.
100% זיכוי הרבים!!!
לפרטים: 052-7149157

לכולל 'אור החיים' ליל שישי דרושים תרומות להתזקת אברכים. עלות התזקת אברך לחודש 200 ₪ ניתן להעביר שמות לברכה. לפרטים - 0527149157

כל ספרי האור החיים הקדוש במחיר עלות לפרטים - 0509779090.

שם הספר	חלקים
שולחן השבת עם אור החיים	5
אור החיים המבואר	10
אור החיים המבואר	5
אור החיים המשולב	5
אור החיים במובנת דוד הויזיל	1
ראשון לציון על מילות 'על הברך'	1
מוסרי אור החיים	2
בר המעשר	1
פני תואר	2
ראשון לציון	6
סידור עם פירושי אור החיים	1
אור החיים מאיר	2
אור החיים לשרית שבת	1